

Визуелно-литерарна изложба
„Тамо далеко: 1914-1918“

У сусрет прослави победе Српске војске у Великом рату,
ослобођењу Бања Луке и уједињења у заједничку државу

среда, 11. новембар, 2020. године у 14:00 часова
Бански двор, Мали изложбени салон
Трг српских владара 2, Бања Лука

изложбу Маринка Лугоње, Марка Кентере и Гојка Раичевића
представљају

УДРУЖЕЊЕ ЗА НЕГОВАЊЕ ТРАДИЦИЈЕ
И КУЛТУРЕ БАЊЕВОСКОГ КРАЈА

ДАН ПОБЕДЕ

Поштоване екселенције, грађани Бања Луке. Сестре и браћо наша!

Захваљујем се градоначелнику Бања Луке господину Игору Радојичићу и организаторима на великој части да се обратим јавности у име аутора, и на срећи коју нам је донело ваше искрено и топло гостопримство.

Као што је у поздравном говору Српској војсци 1918. године ваш председник Народног вијећа Никола Костић подсетио све нас на стрепњу и наде Срба током вишевековног ропства, тако је и наш народ у Србији и Црној Гори чезнуо за својом браћом и сестрама са друге стране Дрине, делио сузе његове патње под окупатором, тешио прогнанике и надао се ослобођењу које ће нас коначно умирити у једној заједничкој братској кући, сигурној, богатој и славној.

Данас, границе више не раздвајају. Дрина је чврста арматура нашег јединства и сарадње у областима културе, образовања и привредне сарадње, захваљујући слободи коју смо кроз векове извојевали. Она је одјек Карађорђевићевих и Милошевићевих топова, крајишких ратника, херцеговачких устаника, Јованових, Штиљановићевих и Његошевићевих витезова. И све нас је Светосавље и Косовски завет 1918. године окупило око Дрине, цвилећи кроз гусле о слободи.

Тај велики дан уједињења у слободи, 21. новембра 1918. године на рушевинама крваве Аустроугарске империје, на тренутак су зауставиле силовит јуриш војводе Степе Степановића и наших сурих пукова у гоњењу пораженог окупатора. Стали су ратници да се обрадују прелепој Бањалуци и поделе срећу са својим народом, знајући да испуњавају сан који се вековима сањао у нашим срцима.

У тешким временима, када смо 90-их покушавали сачувати Југославију коју су нам преци заветовали, а жртве Козаре и Крајне обавезивале - поново смо схватили зашто је слобода важнија од живота. И поново смо досегнули победничку славу наших предака стварањем Републике Српске! Данас, када су утихнуле пушке и плач мајки занемео, уједињујемо се - и Духом - у јединствени културни простор Српског Света, а Љубављу чувамо мир који нам је даривала Слобода.

Изложба "ТАМО ДАЛЕКО 1914-1918" у организацији клуба Арс Нова је поклон Ваљеваца и наших сународника из старе Црне Горе и Боке Крајишницима. Овај колаж прича, песама и слика подсећа нас на време Великог рата, када су добровољци из Херцеговине и Крајне заједно са Српском војском стварали историју и ујединили нас у јединствену државу.

Изложбу смо направили 2018. године поводом великог јубилеја - 100 година победе у Великом рату и уједињења, под покровитељством града Ваљева и са благословом Епископа Српске православне цркве господина Милутина и Иринеја, а представили смо је јавности уз велику помоћ Срба широм света. У њеном успеху снажан печат оставила је љубав, рад и подршка господина Немање Куљаче, Милоша Богићевића, Слободана Бељића, Зорана Мујбеговића, госпође Светлане Рогич, Мине и Марте Миљивојевић, Јереја Далибора Чкојића, Саше Ђурђевића, Јована Аничича и многих, многих других.

Изложба је по својој суштини "саткана од љубави и суза" због високе цене коју прилажемо на олтар слободе. Она је на симболички начин представљала све нас у Вашингтону 28. јула 2018. године на велики празник Сједињених држава, поводом 100 година од подизања српске заставе на Белој кући. Амерички народ је тада позван од председника Вудруа Вилсона на молитву "за Српски потлачени народ који се херојски одупире окупаторима и бори за иста начела као и Сједињене државе - да и мали народи имају право на слободу, да бирају своје владе и живе сопственим животом". Као и пре 100 година одјекнуле су престоницом Сједињених држава победничке трубе наше славне војске, а притиснута неправдом данашњице у срцима нам је тињала мисао великог Петра Кочића: "Ко искрено и страшно љуби Истину, Слободу и Отаџбину, слободан је и неустрашив као Бог, а презрен и гладан као пас!"

У име градоначелника Ваљева господина Лазара Гојковића, са поносом вам доносим поздраве потомака 5. и 17. пешадијског пука Дринске дивизије, и потомака више од 400 Ваљеваца, витезова Карађорђеве звезде са мачевима. Ова највиша ратна одликовања наших дедова чврсто држимо у рукама и њихов косовски завет носимо у венама. Хвала Вам на данашњој части, да кроз овај сусрет и молитву и њиховим жртвама одамо почаст. Нека се на небу радују ономе зашта су полагали своје херојске животе - да Срби буду заједно и загрљено.

Драга браћо и сестре нека нам је са срећом годишњица слободе и радујмо се нашем поновном сусрету окићеном осмесима 21. новембра на годишњици ослобођења Бања Луке. Нека нас надахне тај празник да истрајемо и никада не прекинемо да сарађујемо, подржавамо и волимо. Живео народ републике Српске, живела слобода!

Маринко Лугоња

11. новембар 2018. године
Бански двор
Бања Лука